

Konference: Plastikforurening – hvad er problemerne og hvordan kan vi minimere dem?

Konferencen er arrangeret af Det Nationale Plastikcenter og MarinePlastic i samarbejde med DAKOFA. Deltagelse er gratis.

De senere år har der været meget fokus på problemstillingen omkring plastikforurening, herunder mikroplast, og der er en bekymring for, om plastikforurening på længere sigt har større effekter på miljøet end hidtil antaget. I nyere undersøgelser er der fundet mikroplast i luften, drikkevandet og fødevarer med endnu ukendte konsekvenser for menneskers sundhed.

En række tiltag til at undgå plastforurening er vedtaget eller er på vej. Danmark har indført et midlertidigt forbud mod tilsat mikroplast i kosmetik og Europa-Kommissionen har netop fremsat forslag om forbud mod bevidst tilsat mikroplast i produkter. Et vigtigt skridt for at undgå plastforurening er, at borgerne kan komme af med deres plastaffald på en hensigtsfuld måde. Med Klimaplan for en grøn affaldssektor og cirkulær økonomi er der krav om, at kommunerne skal strømline deres indsamling af 10 forskellige slags affald, heriblandt plastaffald. Fra 2025 overtager det udvidede producentansvar for emballage ansvaret for affaldshåndtering af emballage. På globalt plan arbejder FN på en juridisk bindende aftale om bekæmpelse af plastikforurening.

Andre vigtige tiltag kunne være at udvikle nye metoder til at måle og overvåge mængden af mikroplast i det omgivende miljø, at minimere forbruget af særligt engangsplastprodukter og unødvendig emballage eller udvikle nye typer materialer, der kan nedbrydes i naturen, fx i ferskvand eller i saltvand.

Mikroplast er plastikstykker, der er mindre end 5 millimeter i diameter. De fleste er meget mindre end 1 millimeter og kan ikke ses med det blotte øje. De måles typisk i mikrometer – som er en tusindedel af en millimeter – deraf navnet mikroplastik. Den årlige udledning til miljøet i Danmark af mikroplast skønnes at være 5.500-13.900 ton/år. Mikroplast er enten bevidst tilsat produkter (fx maling) eller et resultat af, at større stykker plastik (fx engangsplastik) bliver nedbrudt til mindre stykker. De primære kilder til mikroplast er slid af dæk og vejstriber, tekstiler og fodtøj, samt maling.

Henkastet affald er både et problem på land og i havet. Cigaretskod er det mest udbredte form, men der er også forskellige engangsprodukter som sugerør, bestik, krus, poser, samt metalkapsler fra dåser og flasker. Plastikprodukterne nedbrydes til mikroplast, når det ender i naturen. Fx tager det omkring 30 år for et kaffekrus at blive nedbrudt.

Det store fokus på plastikforurening har også betydet mere forskning og mere politisk handling.

[Det Nationale Plastikcenter](#), der er tilknyttet Miljøstyrelsen, blev oprettet i 2019 og har haft ansvar for at etablere sektorsamarbejder med detailhandel, restauration, byggeri og landbrug, ligesom det har frembragt og formidlet viden om plastik til både borgere og erhverv.

[MarinePlastic](#) er et dansk videnscenter for marint plastik, der er støttet af Velux Fonden i perioden 2019-2022. Centeret er resultatet af et samarbejde mellem Aalborg Universitet, Roskilde Universitet Aarhus Universitet, Nationalmuseet og DTU. Videnscentrets formål er forske i at forstå nedbrydningsprocesser af plastaffald, hvor mikroplast findes i den danske natur og de effekter, som mikroplast kan have i miljøet og på mennesker.

Konferencen vil præsentere den nyeste danske og internationale viden om plastikforurening i miljøet og de tiltag, der gøres for at få mere viden om konsekvenserne af plastikforurening, så de kan undgås i fremtiden.

14/11-2022 - kl. 09:00-16:00

Program

Session I: Miljøkonsekvenser af plastikforurening

9:00 - 9:10

Velkomst og introduktion

Mette Skovgaard og Morten Carlsbæk DAKOFA

9:10 - 9:30

Hvad er plastforurening?

Det globale forbrug af plastik er steget betragteligt siden 1950 og i 2019 brugte hver dansker ca. 19,5 kg/plastik om året. Hvis plastikaffald ikke indsamles til behandling, men havner i miljøet - bevidst eller ubevidst, vil det typisk blive neddelt i mindre stykker og kan udgøre en fare for både dyr, planter og mennesker.

Mette Skovgaard, DAKOFA

9:30 - 10:10

Keynote: Plastic Pollution and the Planetary Boundary Framework

Bethanie Carney Almroth, Göteborg Universitet

10:10 - 10:30

Mikroplast i jord – hvor meget er der egentlig, og hvor kommer det fra?

Hvor meget mikroplast er der egentlig i dansk jord? Har landbrugsjord mere mikroplast end jord i naturområder? Og hvor meget betyder slamudbringning for hvor meget der er? Er der meget mikroplast i dansk jord i forhold til fx jord i den Islandske ødemark eller på den danske havbund?

Jes Vollertsen, Aalborg Universitet

10:30 - 10:45

Kaffe & networking

10:45 - 11:00

MarinePlastic: Introduktion til projektet

Kristian Syberg, Roskilde Universitet

11:00 - 11:20

MarinePlastic: Challenges and progress in development of suitable methods

Microplastics are small pieces of plastic that are often not visible to the naked eye. Their analysis is quite demanding due to their heterogeneous size and composition. Here we will present the main challenges of microplastic analysis and the progress made towards more accurate and automatic results.

Vitor Hugo da Silva, Aarhus Universitet

11:20 - 11:40

MarinePlastic: Mikroplast i havet

Hvor meget mikroplast gemmer der sig egentlig i det danske havmiljø? Hvor meget er der i vandet? Hvor meget er der i sedimentet? Hvad ved vi om hvor meget der kommer hvorfra? Hvor er der meget, og hvor er der mindre mikroplast i vores havmiljø? Dette er nogle af de spørgsmål vi har stillet i MarinePlastic, og som dette indlæg vil forsøge at svare på.

Jes Vollertsen, Aalborg Universitet

11:40 - 12:00

MarinePlastic: How long do Single Use Plastics take to degrade

Vi har ringe viden om, hvor lang tid det tager engangsplast at nedbryde til mikroplast. En kilde siger, at vandflasker holder 60 år, en anden siger mere end 10.000 år. Vi undersøger hvad der sker med engangsplast i dansk vejrlig og vind, undervand og i marint sediment i realtid. Allerede efter 12 måneders udsættelse for dansk vejrlig, udviklede engangsbestik, opvaskesvampe og cigaretskod målbare ændringer i fysiske og kemiske egenskaber, mens de andre plastikprodukter forekom uændrede.

Yvonne Shashoua og Asal Peydaei, Nationalmuseet

12:00 - 12:20

MarinePlastic: Miljøeffekter af mikro- og nanoplast

Annemette Palmqvist, Roskilde Universitet

12:20 - 13:00

Frokost & networking

Session II: Hvad kan vi gøre ved problemet?

13:00 - 13:20

MarinePlastic: Anvendelsen af videnskab og regulering i omstillingen til en cirkulær plastøkonomi

Resultaterne fra en række undersøgelser af hvordan videnskaben har og kan støtte regulering af plastik vil blive præsenteret. Dette inkluderer anvendelsen af citizen science, et nyt udviklet nødvendighedsprincip og en analyse af hvordan regulering kan designes til at fremme innovation. En online database over relevant global plastikregulering og en interessentanalse vil ligeledes blive præsenteret.

Steffen Foss Hansen, Danmarks Tekniske Universitet

13:20 - 13:40

Partnerskabet for Cirkulær Økonomi for Plast og Tekstil: plast

Partnerskabet for Cirkulær Økonomi for Plast og Tekstil vil i de kommende år udvikle og implementere løsninger, der kan bidrage til mere bæredygtig brug og genanvendelse af plast og tekstil og dermed bidrage til at sikre, at Danmark når klimamålene om CO2-reduktion frem mod 2030 og 2050. Der er tre strømme under partnerskabet: tekstiler, plast og en tværgående strøm om begge materialer. Partnerskabet har 92 partnere og har indtil videre modtaget 106,5 mio. kr. fra Innovationsfonden.

Morten Birkved, Syddansk Universitet

13:40 - 14:00

Europæisk indsats mod plastikforurening

Europa-Kommissionen arbejder på en meddelelse om mikroplast, der utilsigtet frigives til miljøet. Det forventes, at den vil fokusere på mærkning, standardisering, certificering og reguleringsforanstaltninger for de vigtigste kilder til disse typer plastik. Desuden vil Miljøagenturet præsentere resultater fra deres analyser om plastik.

Tobias Nielsen, Det Europæiske Miljøagentur

14:00 - 14:20

Kaffe & networking

14:20 - 15:00

Paneldebat: Hvad skal der til for at undgå plastikforurening i Danmark?

Christina Busk, Plastindustrien

Naja Andersen, Oceana

Christian Vrist, Thyborøn Havn

Jes Vollertsen, Aalborg Universitet

Henrik Beha Pedersen, Plastic Change

15:00 - 15:00

Afrunding og tak for i dag

Mette Skovgaard og Morten Carlsbæk DAKOFA

15:00 - 16:00

Networking

Sponsorer

